

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne številke in prazniške.
 Inserati: do 9 petič vrst 1 D, od 10—15 petič vrst 1 D 50 p, večji inserati petič vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročitvah od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kmallova
 ulica št. 5, pritrileno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kmallova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 1/2 D, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan D 90—
 polletno 45—
 3 mesečno 22-50
 1 7-50
 Pri morebitnem povišanju se ima dajša naročnika doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 200 p po nakazilu.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Zbor „Jugoslovanske Matice“ v Mariboru.

Maribor, 19. marca.

Skromno, skoro neopazeno so prihajali mirno od vseh vetrov v najsevernejšo obmejno trdnjavo predstavniki najvišje narodne ideje, vsebovane v Jugoslovanski Matici. Edino zastava na strehi ponosnega Narodnega doma je napram vnanosti svedočila ta zgodovinski dan za Maribor in Jugoslovansko Matico. A tem iskrenejši »dobrodošlice« so odmevale v notranosti saveznega jugoslovanskega življa v Mariboru.

Prvi predstavniki so prišli večeraj popoldne z brzovlakoma, med njimi: predsednik centrale »Jugoslovanske Matice«, g. vseučil. prof. dr. Boža Marković iz Beograda, preds. podružnice v Zagrebu, minister n.r. g. dr. Živko Petričić, tajnik iste podružnice g. dr. Adžija, preds. podružnice v Sarajevu, g. inšpektor Stenan Žakula; preds. podružnice v Osijeku g. Alinčić itd. Popoldanski osebni vlak je pripeljal štab pokrajinskega zbora v Sloveniji, med njim predsednika g. dr. Ravniharja. Že z ozirom na to razcepljenost dohoda delegatov iz posameznih pokrajin je bil nameravani večji sprejem otežek. Bilo pa je pri vsakem vlakcu v spremstvu podružnične predsednika g. prof. Ribariča več Matičarjev, ki so sprejemali dohajajoče goste.

Prvi skupni seji je sledila skupna večerja v Grajski kleti. Po večerji so se Matičarji zbirali v Narodnem domu, da ondi prijateljski pozdravijo vnanje goste. Pozdravljeno nagovoril podružnični predsednik prof. Ribariča so se odzvali gospodje delegati iz Beograda, Zagreba, Sarajeva itd. Oa. Dr. Ribaričeva je gostom nudila užitek slovenskih pesmi. Večer je imel zgolj prijateljski družabni značaj.

Pravo uradno delo se je pričelo danes popoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Dopoldanski vlak je pripeljal zadnje goste. Po 10. je predsednik pokrajinske podružnice Ljubljana, g. dr. Vlad. Ravnihar, otvoril pokrajinsko zborovanje, oziroma družni redni pokrajinski zbor. G. predsednik je najprej toplo pozdravil delegate centrale iz pokrajinskih organizacij, g. dr. Markoviča, dr. Petričiča, dr. Adžija, Stevana Žakula, Alinčiča, zastopnike armade (burno odobravanje), duhovništ-

va, podžupana Rogliča, zastopnike strank gg. dr. Lipolda (JDS.), prof. Veseniaka (SLS.), nadrevidenta Jarha (NSS.), Kenda (SKS) in se zahvalil za gostoljubno sprejem. V svojem daljnem izražanju opozarja na veliko važnost Maribora, ki glede obrambnega dela skoro prednjači Ljubljani. Oriše v glavnih potezah nalogo Matice v splošnem ter njeno delovanje v Sloveniji.

Podžupan gosp. Roglič izraža v imenu odsotnega župana pozdrave jugoslov. mesta Maribora s posebno dobrodošlico Srbom in Hrvatim. Centralni predsednik dr. Boža Marković povzdarja v krasnem nagovoru, da Slovencem ni treba posebej govoriti o nalogah Jugosl. Matice, ker so se oni prvi zavedali njenih dolžnosti in pomena. Konec njegovega govora, vsebuječ iskreno željo po jedinstvu, je bil spremljan z navdušenim ploskanjem in odobravanjem. Predsednik dr. Ravnihar prečita izmed dospelih brzičavk ono iz Splita, ki pozdravlja zborovanje v Mariboru najkrajše, in mu želi popolnega uspeha.

Glavni tajnik g. Mahkota da odabsežno poročilo o delovanju Jugoslovanske Matice v Sloveniji. Imamo 70 podružnic, nad 14.000 članov, 665 narodnih učiteljev na 352 šolah poučuje v 2678 razredih 46.929 otrok. V Ljubljani se ustanovi lastna prodajalna pisalnih potrebščin itd. Priporočila podrobno propagandno delo, med drugim tudi z vporabljenimi znamkami. Omenia sploh propagandne turnee v vseh večjih mestih, tudi na Hrvaškem, v Dalmaciji itd. Predsednik izrazi v imenu zbora iskreno zahvalo požrtvovalnemu delu g. tajnika. — Sledi poročilo blaznika g. vladnega svetnika dr. Vodonjca. Zbor izreče absolutni blaznik, oziroma odboru. — Spremembo pravil: večja opredeljenost, razširjenje pokrajinskega odbora itd. izročil odbor centralnemu odboru v odobrenje. V odbor so bili izvoljeni: predsednik dr. Ravnihar, podpredsedniki: dr. Dinko Puc, dvor. svetnik Regally, g. Franja dr. Tavčarjeva; odborniki: Mahkota, dr. Vodonjec, dr. Fornazarič, Jernej Kopač, Fr. S. Pinžgar, dr. Srebonič, nadzornik Jos. Wester, dr. Lambert Ehrlich, železnikar Kravos

prof. Seidel, Masten, okr. glav. var Podboj, notar Tavzes, profesor Kovačič, Mohorko, gđ. Poljančeva (Maribor), Šarona (Ptui), Črnež (Celje) in Hercele Maribor). — Pri slučajnostih

iv. Škarja:

Uradniško in upravno uprašanje.

Če smemo verjeti vestem časopisja, je revizija državnega uradništva v polnem teku. Kot najbližje sredstvo, da se more državnim uslužbencem zagotoviti materialni obstoj brez zvišanja primanjkljaja v državnem proračunu, je bilo spoznano zmanjšanje števila uslužbencev. Izvršitev redukcije pa zadeva v formalnem oziru na težkoče, ker ima država deloma vezane roke po pridobljenih pravicah svojih uslužbencev. Kajti nameščencev, kateri imajo z zakonom zagotovljeno stalnost, ni mogoče proti njihovi volji kratkoma odpuščati.

Da se ogne krivični uporabl sile, bi mogla država ponuditi ugodnosti, da taki uslužbenci, kolikor bo po načrtu redukcije potreba, prostovoljno zapuste državno službo. Kot taka sredstva bi prišle v poštev odpravnine, ki nimajo še pridobljene pokojninske pravice, pri drugih pa dovoljevanje vpokojenja pred polno službeno dobo in brez dokaza nesposobnosti za službovanje. Vsekakor se bo čiščenje moralo vršiti po premišljenem načrtu, da bodo pri tem procesu varovani ne samo interesi uslužbencev, ampak tudi državne uprave. Čuje se že, da se nameravajo delati izjeme od načela, da je izločiti v prvi vrsti take, ki za svoja mesta nimajo strokovne ali moralne kvalifikacije; kvalificirani uradniki bi take izjeme čutili kot sebi prizadjano krivico. Če bi vendar politični faktorji ignorirali željo in interes strokovno usposobljenega uradništva, pa bi bilo državni interes vsaj toliko upoštevati, da se nekvificirano uradništvo premesti na taka mesta, kjer bodo njegove naloge v strokovnem oziru najlažje, torej z vodilnih in odločilnih mest v vrhovnih in srednjih instancah k nižjim instancam, oziroma na mesta pod vodstvom strokovno kvalificiranih uradnikov. Tako bi se državi prihranila marsikdaj škoda v materialnem ali moralnem oziru.

se je oglašilo več govornikov z raznimi poročili in predlogi. Ob 13. uri je predsednik dr. Ravnihar zaključil prekrasno vspelo zborovanje, katerega se je udeležilo čez 400 delegatov oziroma članov.

Ako bi se vsled odpuščanja, premeščanja ali prostovoljnih izstopov izpraznila mesta, katera se morajo na novo zasedati s kvalificiranimi močmi, bi bilo nadstevnim kvalificiranim močem v drugih delih države ali v drugih resortih potom javnih razpisov dati priliko, da kompetirajo za taka izpraznjena mesta.

Sicer pa je dvomljivo, ali se da z redukcijo števila uslužbencev zgoraj navedeni namen v polnem obsegu doseči; kajti po mojem mnenju v resnici nimamo toliko nepotrebnega uradništva in drugega osebja v državni službi. Primerjanje s predvojnimi podrejenimi uradi in zavodi. Z in s številom nameščencev v družli država ne more biti merodajno brez pridržkov. Vprašati se je treba pred vsem, zakaj je tako naraslo število državnih nameščencev, da znaša proračunska potreba zanje nad 1/3 vseh državnih izdatkov.

Posledice vojne so rodile nove naloge in panoge državne uprave, na ta način je prišlo n. pr. do ustanovitve ministrstva za agrarno reformo in za socialno politiko s številnimi podrejenimi uradi in zavodi. Z ukinjenjem deželnih zborov in deželnih odborov je prirastel državni nov delokrog z velikim številom naprav in zavodov in vsemi uslužbenci (cestna uprava, deželni dobrodelnici zavodi, muzej, deželni učni zavodi, vzorna posestva, deželna zdravilišča na Štajerskem itd.), to pomeni v Sloveniji prirastel okroglo 800 uslužbencev (vštevši cestarje); po državljenju učiteljev ljudskih in meščanskih šol, ustanovitve univerze, vsjega deželnega sodišča, trgovske akademije, rudarske šole, podržavljenje gledališč, trgovskih šol itd. je prineslo nadaljno veliko breme. Prirastek na številu državnih uslužbencev je po mojem mnenju pripisovati v prvi vrsti razširjenju državnih nalog; zato mislim, da zgoraj navedenega namena ne bo mogoče doseči edino z odpuščitvijo uslužbencev, ki bo mogoča samo do neke meje.

Čimprej se izvede ureditev samoupravnih oblasti v državi, temprej se bo iznebila država osebja, ki opravlja samoupravne posle, in s tistimi posli zvezanih materialnih izdatkov. Odpade sicer tudi donos deželnih doklad, ki jih država pobira zase, toda te itak ne zadostujejo za samoupravne potrebe, temveč mora država dodajati velik del iz svojih lastnih dohodkov, dokler upravlja samoupravne posle.

V najožji zvezi s skrajšanjem števila uradništva je tudi reorganizacija državne uprave. V tem oziru je opaziti, da se pri novi organizaciji uprave ne jemlje ozir v prvi vrsti na to, da bi bila uprava po ceni in da bi bilo čim najmanj osebja. Prej skupna oblastva srednjih in nižjih instanc se cepijo in ustvarjajo novi uradi, kar ima za neizogibno posledico množitev državnih uslužbencev.

V nekaterih upravnih panogah se rešujejo skoro vsi posli v centrall, pokrajinskih in okrajnih oblastvom se jemlje po obstoječih predpisih pristojeca kompetenca prepušča se jim samo poročanje in predlaganje. Marsikatera zadeva, ki bi jo morala ali mogla rešiti samostojno in končno najnižja ali pa srednja instanca, mora v ministrstvo. Take zadeve gredo po nepotrebnem skozi v vsi instance dotičnega resorata, kar povzroča nepotrebno množitev dela in osebja v vseh stopnjah. Dalje je opaziti ravno v zadnjem času, da načrti novih zakonov in izvršitev ustave ne upoštevajo vedno ustavno zajamčena samouprave, da odredajo celo, naj bi navadne lokalne zadeve obravnavalo po več samoupravnih in državnih oblastev gori do ministrstva; kolikšna potratna energije in osebja! V takih slučajih gre za samoupravne posle občin, okrajev itd., v katere se državni upravi sploh ni treba vtičati, dokler se samouprave drže svojega delokroga in zakonov.

Da se glede na take nedostatke v načrtih zakonov doseže enotnost in smotrenost, bi bilo treba inicijative ministrskega sveta, eventualno narodne skupščine; vsa ministrstva naj bi v predlogih novih zakonov dosledno vpoštevala načela decentralizacije in samouprave. Zaradi enotnosti bi bila morda celo umestna centralizirana kontrola vseh zakonških osnutkov v pravnem in upravnotehničnem oziru.

Brez reorganizacije uprave bo komaj mogoče znatno skrajšati delo in število osebja.

Joseph Bédier:

33

Tristan in Izolda.

Roman.

»Husdent,« je vzkliknil norec, »blagoslovljen naj bo trud, Husdent, ki sem ga imel s teboj, da sem te vzgojil! Lepše si me sprejel, nego ona, ki sem jo tako ljubil. Noče me spoznati; ali spozna vsaj ta prstan, ki mi ga je dala nekoč med solzami in poljubi na dan najine ločitve? Ta mali prstan iz jaspisa me ni nikoli ostavil; šestokrat sem ga prosil tolažbe v mojem trpljenju, šestokrat sem močil zeleni kamen s svojimi vročimi solzami.«

Izota je zagledala prstan. Razprostrla je širok svoje roke: »Tu sem! Vzem me, Tristan!«

Tedaj je Tristan nehal izpreminjati svoj glas.

»Prijateljica, kako je mogoče, da me tako dolgo nisi spoznala? Dalje časa nego ta pes! Kaj pomenja ta prstan? Ali ne čutiš, da bi bilo vse slajše, ko bi me bila spoznala ob spominjanju na pretekla dni najine ljubezni? Kaj pomenja zvok mojega glasu? Glas mojega srca bi bila morala čuti!«

»Prijatelj moj,« je odvrnila Izota, »morda sem ga čula preje kot misli ti; toda obdaja nas zvižnost. Ali sem smela kakor ta pes slediti svoji želji in se podajati v nevarnost, da te zgrabijo in pred mojimi očmi umore? Varovala sem sebe in varovala teba. Niti

pripovedi iz tvojega preteklega življenja, niti zvok tvojega glasu, celo ta prstan mi ničesar ne dokazuje; kajti vse to bi bila lahko zavistna igra kakega čarovnika. In vendar se vdejam pri pogledu na prstan. Kaj nisem prisegla, da storim to, kar zahtevaš, bodisi pametno ali blazno, kakor hitro zagledam ta prstan, četudi bi me bilo konec zaradi tega? Pametno ali blazno, tu sem; vzemi me, Tristan!«

Onesveščena se je zgrudila na prsi prijatelja. Ko se je zopet zdramila, jo je držal Tristan v objemu in je poljubljala njene oči in njen obraz. Stopil je z njo pod posteljino zavese. V svojem naročju je držal kraljico.

Da bi zbiljah z norcem šale, so ga skrili služabniki pod stopnice dvorane kakor psa v zaboj. Mirno je prenašal njihovo zasmehovanje in batine, kajti včasih se je nadel zopet svojo pravo postavo in lepoto in je stopil iz svoje luknje v kraljičino sobo.

Ph preteku nekaterih dni pa sta dve komornici našli prstan; obvestili sta Andreja, ki je postavil pred ženske sobane tri dobro oborožene vojune. Ko je Tristan hotel odprsti vrata, so mu zaklicali:

»Nazaj, norec, vrni se in pojdi v svoj slamnati brlog spat!«

»Halo, gospodje,« je odgovoril norec, »saj moram vendar nočoj iti k kraljici, da jo objamem! Ali ne veste, da me ljubi in pričakuje?«

Tristan je mahal s svojim kijem; bal si se ga in so ga pustili, da je vstopil. Objel je Izoto:

»Prijateljica, bežati moram, kajti kmalu me bodo dobili. Bežati moram in nikdar — to vem — se ne vrnem. Moja smrt je blizu: daleč od vas umrjem na svojem hrepenenju.«

»Prijatelj moj, skleni svoje roke in objemi me tako tesno, da se ob tem objemu streta našini srca in zbežita na jini duši! Vodi me v srečno deželo, ki si v njej nekoč govoril: v deželo, iz katere se nihče ne vrne, kjer pojo nebeški muzikanti pesmi, brez konca, povedi me tja!«

»Da, povedem te v blaženo deželo življenja. Čas se bliža; ali nista pozabila vsa ga gorja in vse radosti? Čas se bliža; ako se izpolni in te pokličem, ali prideš Izota?«

»Poklič me, prijatelj ti veš, da pridem.«

»Bog ti poplačaj, prijateljica!« Ko je stopil preko praga, so planili vohuni nanj. Blaznik pa se je zasmajal, zavrtel je svoj kij in je dejal:

»Podite me, cenjeni gospodje: čemu? Ničesar nimam več opraviti tu, kajti moja gospodinja me pošilja daleč proč, da jej pripravim hišo svetlosti, ki sem jej jo obetal; kristalno hišo, posuto s rožami, prožeta od luči, v jutru, ko šari solnce!«

»Ven, norec, gorje ti!« Sluge so se umaknili na stran in blaznik je brez naglice plesajo odšel.

Devečinajsto poglavje.

SMRT.

Amor condusse noi ad una morte.
 (Dante, Inf. V.)

Jedva se je vrnil v Bretajno v Carhaix, se je zgodilo, da je šel Tristan v boj zoper barona Bedalisa, da pomore svojemu dragemu tovarišu Kaherdinu. Zašel je v zasled, ki so mu jo nastavili Bedalis in njegovi bratje. Res je umrl sedem bratov, toda sam je dobil rano od sulice, ki je bila zastupljena.

Le težko je prišel nazaj na grad Carhaix, kjer so lečili njegove rane. Prišlo je mnogo zdravnikov, a nihče ga ni znal ozdraviti strupa, ki ga niti poznali niso. Niso znali napraviti obliža, ki bi bil izkarkal strup; zaman so trli in tolkli svoje korenine, nabirali zelišča, postavljali pičaje. Tristanove bolečine so se samo množile, strup se je razširjal po njegovem telesu, bladel je in kosti so prodirale iz mesa.

Čutil je, da gine njegovo življenje, spoznal je, da mora umreti. In hotel je še enkrat videti Izoto zlatolasko. Toda kako priti k njej? Tako slaboten je bil, da bi ga bila umorila voznja po morju; in tudi ko bi prispel v Kurnwal, kako naj bi ušel svojim sovražnikom? Glasno je začel tožiti, strup mu je prizadeval muke, pričakoval je smrti.

Skrivaj je poslal po Kaherdina, da mu raskrije svojo boleat, kajti tovari-

ša sta si bila udana v viteški ljubezni. Zahteval je, da ne sme nihče ostati v njegovi sobi niti ne v sosednjih dvoranah. Izota, njegova žena, so je v svojem srcu čudila tej zahtevi. Bila je vasa prestrašena in je hotela poslušati razgovor. Izmisliila si je, da se na vnanji strani nasloni na steno, ob kateri je stala Tristanova postelja. Prishkušovala je: oden izmed njenih vernikov je strazil zunaj, da je ne bi zalotili.

Tristan je zbral svoje moči, vzravnal se je in se naslonil na steno; Kaherdin je sedel pri njem, in oba sta jokala, tiho in pritisnjeno. Objokavala sta svoje dobro bojno pobratimstvo, ki se pač kmalu razda, svoje veliko prijateljstvo in svoje sanjarije; in tožila sta drug drugemu.

»Lepi, sladki prijatelj,« je dejal Tristan, »v tuji deželi sem, kjer nimam, izvenšaj vas, niti sorodnikov niti prijateljev, vi edini ste mi bili tu v vsejje in tolažbo. Moje življenje izginja, in rad bi videl še enkrat Izoto zlatolasko. Ali kako, a kakšno zvižajo naj jej sporočim svojo željo? Ah, ko bi vadel za sla, ki bi hotel iti k njej! Prišla bi, tako zelo me ljubi! Kaherdin, dobri tovariš, pri najinem prijateljstvu, pri blagosti tvojega srca, pri najinem bojnem pobratimstvu zahtevam od vas: izveržite zame to pustolovščino; in če izvršite moje naročilo, vam bom udan ter vas bom ljubil nad vse ljudi.«

(Dolje prih.)

Končno bi se dalo tudi s notranjo reformo upravnih poslov prihraniti mnogo dela in delavcev, saj je obče znano, da se pri nas mnogo preveč piše in izdajajo preveliki preveliki neredi, katere je potreba dopolnjevati, spreminjati in celo preklicevati. Ne mislim ravno na dolgotrajne komisije za upravno reformo, mnogo bi se dalo že doseči, če bi v centralah imeli gospodje, ki vodijo, nadzorujejo in aprobrajo, v vsakem konkretnem slučaju na cilj pred očmi.

Politične vesti.

Volitve v »Podporno društvo jugoslovenskih akademikov.« V soboto so se vršile v zbornici našega vseučilišča volitve v odbor »Podporna društva jugoslovenskih akademikov« v Ljubljani. Volitev so se udeležili 4 struje: demokrati, združeni v jug. akad. naprednem društvu »Jadranci«, klerikalni, združeni primorskih akademikov in akademiki, ki ne pripadajo nobeni stranki. Za predsednika društva je bil izvoljen s 260 glasovi filozof Branko Hrušič iz »Jadrancov«. Demokratiška lista je dobila 247 do 260 glasov. V odbor je bilo izvoljenih 14 demokratov, 11 klerikalcev, ostali pa so primorski akademiki-begunci. Z demokrati so volili tudi nekateri ruski akademiki. Zato jih je večeršnj »Slovenec« prav grdo napadel pisno: »Naši ruski tovariši so se eksponirali popolnoma po nepotrebnem za slovenski liberalizem. Pričakovati nam je, da bodo postavili lastne kandidature, ker bi po našem mnenju morali biti kot naši gostje iz tuje, čeprav slovenske države, vsaj nepristranski. Logični zahtevki njihovega postopanja je le ta, da naj tudi podpre iščejo samo pri demokratih.« Da očita klerikalci ruskim akademikom podporo, ki jih dobivajo pri nas, je neokusnost in pomanjkanje nepriljudnejskega takta, česar smo pri klerikalcih že itak navajeni. Sicer je pa znana stvar, da klerikalci s svojimi podporami niso baš radodarni, zato bodo tudi naši ruski akademiki prav lahko prebrali tište podpore, ki jih jim klerikalci itak niso dajali. Da pa se naši ruski prijatelji ne morejo navdušiti za ljudi, ki v »Novem čas« in na najslavnejši način ščuvajo proti nesrečnim ruskim beguncem ter napadajo našo vladno radi podpor, ki jih daje tem beguncem, je samo ob sebi razumljivo.

Is diplomatske službe. Za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra pri poljski vladi v Varšavi je imenovan Jevrem Simić, bivši poslanik v Petrogradu, za diplomatskega agenta v Egiptu v činu generalnega konzula I. razreda je imenovan Maksim Dimitrijevič - Arer, direktor administrativnega oddelka ministrstva suhanjih del.

Konferenca v Varšavi. Na prvi seji konference baltičkih držav v Varšavi je izjavil minister Skirmunt s ozirom na konferenco v Genovi: Predsednik mora sankcionirati načelo, da so vse mirovne pogodbe med Poljsko in svetovno Rusijo ter med baltičskimi državami in svetovno Rusijo izven vsake diskusije. Države, zastopane na varšavski konferenci, ne smejo dovoliti, da bi se individualni gospodarski sistemi teh držav pod preveliko uspešno koncentracijo podredili kakemu mednarodnemu organizmu. Ker hočejo na varšavski konferenci zastopane države sodelovati pri gospodarski vzpostavitvi Rusije, so ti sklopi v soglasju s načeli, ki jih je sprejela konferenca male antante in Poljske v Beogradu, kjer se je tudi ugovarilo, da so za sodelovanje pri ruski vzpostavitvi potrebne stabilizirane valutne razmere, ki se morejo doseči le s mednarodnim kreditom.

Genova se pripravlja za sprejem gostov. »Messaggero« piše, da so v Genovi pričeli s radikalnim čiščenjem mesta, ki mora dostojno sprejeti goste iz vseh delov sveta. Priprave se vršijo poveda na račun državne blaginje, ki bo, kakor poroča Agencija Volta, izdala 150 milijonov lir za očiščenje mesta in za druge priprave. Konferenca se bo vršila v kraljevskem gradu in sicer v zaskočni plesni dvorani. Za posamezne komisije se pripravljajo posebni saloni. Italijanski ministrski predsednik in zunanji minister bosta stanovala v luksurijsko opremljenih dvorinah vojvodine Aosta. V priljubljeni bodo udobne telefonice in brozjavne dvorane.

Časopisje na genovski konferenci. Za časopisje ob priliki genovske konference bosta pripravljeni dve palači in sicer »Casa della Stampa«, ki je v neposredni bližini kraljeve palače, in neko drugo poslopje. V palači Petrone so v zadnjih dneh s velikimi stroški napeljali telefonske in brozjavne kabele s vsemi svetovnimi prestolnicami. V tej palači bo novinarjem na razpolago vse, kar je potrebno za vršitev novinarske službe. Za tiskovnega šefa je imenovan znani italijanski publicist senator Emilio Faelli. Do sedaj je priglavljenih okoli 600 novinarjev, ki bodo nastanjeni deloma v posebnem novinarskem domu, ki je luksurijsko opremljen s vsemi strokovnimi rekviziti, deloma pa po hotelih. Med »Casa della Stampa« in novinarskim domom bodo vozili posebni avtomobili.

Anglija in genovska konferenca. Londonski dopisnik »Petit Journal« poroča o razgovoru s nekim uglednim angleškim politikom, ki je izjavil, da je konferenca v Genovi neobhodno potrebna. Nadalje je izjavil, da je Lloyd George vedno priznaval potrebo angleško-francoske zveze. Lloyd Georgeva politika vsebuje točko, ki tvori ves njegov program in tega programa se bo

držala vsaka vlada, pa naj bo konservativna ali pa liberalna. Ta program je gospodarska obnova Evrope. V tem osiru ni v Angliji nobenega nasprotstva. Samo lojalno sodelovanje vseh narodov more vneti končni mir. Ako bo šla Francija za to mislilo v Genovo, bo imela od tega največ koristi sama.

Ameriški predlog za novo Zvezo narodov. »Chicago Tribune« poroča iz Washingtona, da je senator Porter Mac Cumbeo predlagal ustanovitev nove Zveze narodov, ki naj bi jo tvorile Zedinjene države, Anglija, Francija, Italija, Japonska, Nemčija, Španija in Rusija.

Konferenca o turškem vprašanju. Iz Parisa poročajo, da Lord Curzon veselo vlada krize najbrže ne pride 22. t. m. v Parisa, kjer naj bi se vršil razgovor med savenskimi zunanjskimi ministri glede turškega odnosa islamskega vprašanja. Pertinax piše v »Echo de Paris«, da je Lord Curzon celo izjavil svoj dvom v uspešnost te konference.

Antanta v burgenlandskem vprašanju. Z Dunaja poročajo, da je izjavil tamkajšnji francoski poslanik svoemu kanclarju, da je antanta v burgenlandskem vprašanju na strani Avstrije in da odklanja madžarske zahteve. Istodavno mu je sporočil, da je antanta namamila madžarski vladni svoje stališče.

Vprašanje apanaže Habsburžanov.

Veleposlaniška konferenca je končno uvidela, da ni mogoče zahtevati, da bi nasledstvene države plačevale Karlu in Habsburžanom apanažo. V Jugoslaviji, Češkoslovaški, v Poljski in Rumuniji so habsburško dinastijo že jeseni l. 1918. odstavili s prestola in proglasili, da je ta dinastija za vedno izgubila vse vladarske pravice. Do konca l. 1921. so Habsburžani molče priznavali to pravno stanje in niso stali v nobenih zahtev za isplacilo kakšne odškodnine za izgubljeni civilni list, apanažo itd. iz enostavnega razloga, ker niso imeli za to nobenega pravnega naslova. Za nasledstvene države torej ne obstoja niti videz kakšne zakonite dolžbe za vsrčevanje habsburške rodovine.

Veleposlaniška konferenca je končno upoštevala to pravno stanje in Habsburžanom odrekala vsako pravico zahtevati od Češkoslovaške, Jugoslavije in ostalih držav plačilo kakšne odškodnine, pač pa se je bavila s vprašanjem vzdrževanja bivšega cesarja Karla in njegove družine.

V to svrhu je sklenila poslati Karla: 1.) da predloži natančen seznam vseh svojih posestev in svojega premoženja kjerkoli se nahajajo in 2.) na prošnjo vlade vseh držav, da predloži veleposlaniški konferenci seznam vseh na njihovem teritoriju se nahajajočih posestev in premoženja, ki je last habsburške rodovine.

Dognalo se je, da ima Karol v Švici deponirane privatne in kronske dragulje, ki predstavljajo vrednost okrog 100 milijonov švicarskih frankov. Ako se ti dragulji prodajo, bo skupno gotovo še vedno kakor imenovana svota. Ta kapital bi popolnoma zadostoval za vzdrževanje Karlove rodovine. Seveda bi se moral nekoliko omejiti, in bi si ne smel držati, kakor nekdanji švicarski dvorjanstva, za katere je v Švici mesečno izdajal 100.000 švicarskih frankov. Na ta način bi se najenostavnejše rešilo vprašanje vzdrževanja Karlove rodovine. Nasledstvene države bi na to morale skrbeti samo za pokritje stroškov za potrebno kontrolo in stroške Karla in njegove družine.

TISKOVNI ZAKON.

Beograd, 18. marca. (Izvir.) Posebni ministrski odbor je včeraj nadaljeval razpravo o načrtu tiskovnega zakona. Odbor pospešuje razpravo, da pride zakon čimprej v narodno skupščino.

VELIKE TATVINE V SARAJEVSKI TOBAČNI TOVARNI.

Sarajevo, 18. marca. (Izvir.) V tukajšnji tobačni tovarni so odkrili velike tatvine in manipulacije s eksportnimi cigaretami. Policija je dosedaj aretirala štiri nameščence. Kompromitiranih pa je še več oseb. Tatvine na debelo je izvajala dobro organizirana tatvinska družba in gre za škodo okoli pol milijona kron.

KRIZA V ANGLEŠKI VLADI.

London, 18. marca. (Izvir.) Poleg vladne krize raspravljajo v parlamentarnih krogih tudi o možnosti, da Lloyd George kmalu po končani konferenci v Genovi raspusti parlament in raspise nove volitve. Splošno pa izražajo politični krogi mnenje, da Lloyd George ne demisijsira, da se tako onemogoči sestava konservativnega kabineta. Ker je Poincaré odgovoril osebno udeležbo na genovski konferenci. Angliji dvomijo, da bi imela genovska konferenca kake uspeha.

PAPEŽ PI XI. IN EVHARISTIČNI KONGRES.

Rim, 18. marca. (Izvir.) Iz vatiškanskih krogov prihaja poročilo, da namerava papež Pi XI. prvič po letu 1871. prestopiti vatiškansko zidovje in stopiti povodom evharističnega kongresa v mesecu maju v svečani procesiji s monštranco v roki na rimska italijanska tla ter podeliti na Trgu sv. Petra javni anaboliški blagoslov.

Julijska krajina.

Iz Idrije nam poročajo, da si je tamkajšnji civilni komisariat omislil nekako malo gledališče. Ki dale vsako nedeljo popoldne predstave za otroke. V prvi vrsti puščajo k tem predstavam šolske otroke, ki znajo že kako italijanska besedo. Prvotno je bila pri predstavi gospa ravnateljica ali potem je komisar odredil, da naj prihajajo otroci sami. Na tak način skuša komisar vršiti politično-izobraževalno delo v Idriji. — Idrijske srednješole, ki so sami Slovenci pridno vežbata v strelskih vajah dva italijanska častnika.

Z Goriskega. O avtonomiji za Goricko se mnogo govori in piše nadalje. Slovenski poslanci delajo tovarno tudi v Rimu potrebne korekture. Ali za avtonomijo sta pravzaprav le dve stranki t. i. ljudska in socialno-demokratska, vse druge pa so več ali manj odkrito nasprotni. Velik nasprotnik avtonomije je tudi generalni civilni komisar Mosconi, ki med drugim nasprotuje vzpostavitvi deželnega šolskega sveta, za katerega se potegujejo Slovenci kakor Furlani. — V Podmelcu je tamkajšnje izobraževalno društvo otvorilo zopet svojo knjižnico, ki šteje nad 500 različnih knjig in katere se bojo posojala proti majhni odškodnini. — Župani kanalskega sodnega okraja so imeli zborovanje, na katerem so protestirali proti zavlačevanju premestitve okrajne sodnice na staro mesto. Razširila se je govorica, da Kanal sploh ne dobi več sodnije, vsled česar je šla deputacija do kom. Maggionia in mu predložila tovarno interpelacijo. — Zveza slovenskih županov bo imela 23. t. m. v Gorici svoj redni občni zbor.

Kako so volili župana v Sv. Vencetu v Istri. Italijanska oblast je hotela imeti v Sv. Vencetu italijanskega župana, da bi se ogradila večina prebivalstva hrvaškega. Pri prvi seji ni prišlo do nikake izvolitve, pri drugi pa, h kateri je prišel tudi civilni komisar in Pula, je italijan Ceriva predlagal, da naj se izvoli za načelnika Domin. Doblanovich. Vstal je samo Corva, ki ga je predlagal. Doblanovich pa je na to rekel, da naj obseže vsi oni, ki so za njega. Hrvatki zastopnik Perković je hotel govoriti, ali Italijani so skočili na koncu in izrekli, da vna nič govori, ker je Doblanovich že izvoljen. Civilni komisar je potem vrtil duhove in zatrdel, da seja ni veljavna, kakor zadnjič ni bila veljavna in če ne bo drugače, bo moral poslati v občino izrednega komisarja. Nato so vsi odšli. Sestavljen ni bil shtak zapisnik. Drugi dan je proti vsakemu pričakovanju občinski sluga do mafi nasnažil zbranimu ljudstvu, da je za župana izvoljen Dominik Doblanovich. Tako zna italijanska oblast postavljati Hrvatom italijanske župane.

Triljska posejnost in hranilnica v Trstu namenjajo vsem onim, ki so oddali hranilne ali deželne knjižice Kmetijski posejnost v Ljubljani, da jih lahko dvignejo istotam. — »Žensko združenje« v Opatiji je imelo popoldne v »Zori« svojo glavno skupščino, ki je uspešno ugodno. Is poročila je razvidno, da društvo zelo marljivo in tudi uspešno deluje, dasi so razmere v občini napram društvu najhujše. Za predsednico je izvoljena g. Anka Trnajačič. Udruga se bo tudi v bodoče posredovala v svojo skrb hrvaški ded, veld česar zasluži splošno podporo.

Italijansko delovanje volosko-opatijskega občinskega sveta. 13. in 14. t. m. je zboroval volosko-opatijski občinski svet. Predsedoval je župan dr. Noe Perčič. Hrvatski zastopniki niso bili navzoči. Zakaj niso prišli so povedali s posebno vlgo, katere pa župan Perčič neče razumeti, ker odkar je Italija zasedla Ljubljano, je mož poslati hrvatski. Občinske finance so zelo neugodne. Dolgov je nad 1 milijon lir. Zato pa je županstvo naprosilo centralno vlado za posojilo treh milijonov in pol, ali odgovora še ni. Ko je on sprejel županstvo, je bilo v občinski blagajni 66 lir in 25 centesimov. Tako izborno so gospodarili v občini Italijani po premarju. Da se je dala občinskimi uslužbencem plača, se je bilo treba zadovoljiti pri lokalnih denarnih zavodih. Generalni civilni komisar Mosconi je takoj objavil pomoč in naznanil tudi, da pošlje na Volosko nemudoma večji kmeti, ali doleži še ni nobenega centesima. Občinski svet je nato sprejel resolucijo v prilog Reke, katere naj se nemudoma priklapi k Italiji. Župan Perčič je potem razlagal, da je občinski uradni jezik edino le italijanski. Hrvatski volici so podali protest proti občinskim volitvam ali ta protest, ki ga je podpisalo 87 volilcev, je bil kratko malo zavrnjen. Perčič je predlagal še imena za občinske ljudske šole. Tako se imenuje sedaj mešana ljudska šola v Opatiji »Gabriele D'Annunzio«, hrvaška pa »Regina Elena«, italijanska ljudska šola na Voloskem je dobila ime »Giosue Carducci«, hrvaška pa »Edmondo de Amicis«.

Spominjajte se

Družbe sv. Cirila in Metoda.

Gospodarstvo.

Zagrebaški veleposaj. Ovih se je dana započelo razdeljivanjem izloženih mestja med prijavitelne tvrtke za prolejni sajam uzoraka. Budući da je broj prijave do sada nadmašio svako očekivanje, te su se neke skupine gotovo do zadnjega poduzeća prijave, bila je uprava Zagrebačkog Zbora primukana, da uzme u izgradnju daljnjih paviljona. Isprvica se računalo, da će velika industrijska palača dostajati, da se u nju smjesti bar glavni dio domaće proizvodnje. Medjutim, odaziv je tako velik, da će se tek po prilici jedna trećina u glavnu zgradu moći smjestiti, dok će ostale skupine izložiti u paviljonima oko glavne zgrade. Svaka tvrtka, koja se prijavila dobiti će izravno riješenje od uprave Zagrebačkog Zbora. Propagandistički odio Zbora već je započeo razasijanjem glavnoga plakata, koji će biti afiširan po svim većim mjestima u zemlji i inozemstvu. Zagrebački Zbor.

Zagrebački zbor je začel izdajati »Službeni Vjesnik Zagrebačkog sajma uzoraka«. Nekaj iztisov prve številke je interesantom na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Prodaja starega kovanega železa. Dne 24. aprila t. l. prodale se bodo na javni usmetni licitaciji in sicer v Ljubljani pri artiljerijskem oddelku Dravske divizijske oblasti, v Celju pri Komandi Celjskega vojnega okraja, v Mariboru pri Komandi mesta in v Ptuju pri Komandi 4. pionskega bataliona večje količine starega kovanega železa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogosti pa pri označenih komandah, pri katerih se vrši licitacija, interesantom na vpogled.

Dobava cigaretnega papirja. kartona in papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 21. aprila t. l. ob 11. dopoldne v pisarni Upravnika državnih monopolov v Beogradu oterialno licitacijo glede dobave cigaretnega papirja, kartona za škatle in raznega papirja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogosti pa pri označenih komandah, pri katerih se vrši licitacija, interesantom na vpogled.

Dobava platna za podlogo in usnja. Uprava vojne odele t. l. v Beogradu (Donji Grad) razpisuje na dan 6. aprila t. l. oterialno licitacijo za dobavo 800.000 m platna za podlogo in na dan 9. aprila t. l. oterialno licitacijo za dobavo 50.000 kg usnja (Wichsieder) v svoji pisarni. Predmetni razpis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogosti pa pri bnenovani volaški oblasti v Beogradu interesantom na vpogled.

Dobava drv. Komanda Savske divizijske oblasti v Zagrebu razpisuje za dneve 10. 11. 12. 13. in 15. aprila t. l. oterialno licitacijo za dobavo drv za razne svoje garnizije. Predmetni razpis je interesantom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Prodaja pločevine od konzervnih škatlic in krp iz vreč. Uprava intendantskega skladišta Savske divizijske oblasti v Zagrebu bo prodala 23. aprila t. l. ob 11. dopoldne v svoji pisarni (Zagreb, Savska cesta 4) večjomožnostno pločevine od konzervnih škatlic in krp iz vreč. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Oddaja rib. V svrhu regeneracije ribjih voda in povzdiga ribarstva v Sloveniji bo Pokrajinska uprava, oddelek za kmetilstvo, tudi letos oddajal postviti zarod iz riblega vališa na Bledu, ko postane sposoben za izpuščanje v proste vode. Cena 35 Din. za 1000 zaroda loco Bled. V posebnega ozira vrednih slučajih primeren popust. Naročila sprejema oddelek za kmetilstvo še do 25. marca t. l.

DELAJSKA KRIZA NA ČEŠKOSLOVASKEM.

Praga, 20. marca. (Izvir.) Strokovno vodstvo organizacije kmetičnih delavcev je pozvalo vse organizirano delavstvo, da danes 20. t. m. vstavi delo v vseh tovarnah, ker delodajalci vstrajajo na redukciji delavskih mezd za 15%.

POSUSEN BOMBNI ATENTAT NA JAPONSKEGA CESARJA.

Tokio, 20. marca. (Izvir.) Včeraj se je neopaženo splazil neman človek na dvor. Ko je bil v notranosti dvorne palače, je ispod plašča vzel bombo in jo hotel vreči. Straža je to zazpala in je skušala neznanca prijeti. Pri tem pa je bomba eksplodirala in popolnoma raznesarila neznanega napadalca, dočim se straži ni ničesar zgodilo. Eksplozija je povzročila znatno materijalno škodo.

FRANCOSKO-RUSKI ODNOSAJI.

Paris, 20. marca. (Izvir.) Med rusko sovjetsko delegacijo in francoskim rdečim križem je bil v soboto v Berlinu podpisan sporazum. Kakor javljajo iz Moskve, sprejme ruska sovjetska vlada sporazum s nekaterimi neblatvenimi spremembami.

BAKLJUČEK KONFERENCE BALTIŠKIH DRŽAV.

Varšava, 20. marca. (Izvir.) Konferenca baltičkih držav in Poljske je bila včeraj zaključena. Podpisan je bil sporazum. Poljski zunanji minister Skirmunt je v svojem zaključnem govoru naglašal veliki gospodarski pomen doseženega sporazuma. Delegat baltičkih držav Majorović se je zahvalil poljski vladi za gostoljubni sprejem. Poljski zunanji minister Skirmunt odpojuje prihodnji teden v Pariz in London. Ministrski svet je včeraj raspravljajl o rezultatih konference v Beogradu in Varšavi.

Turistika in sport.

Nogometna tekma Gradjanski: Irtija 0 : 2. Neprizakovan poraz Gradjanskega. Včeraj ob pol 16. je bila na igrišču »Irtije« velika nogometna tekma med »Gradjanskim« iz Zagreba in S. K. »Irtijo« iz Ljubljane. Gradjanski je znan kot eno najboljših jugoslovenskih moštev in vživa tudi v tujini velik sloves. Pred otvoritvijo tekme je imel predsednik »Irtije« g. Koricki pozdravni nagovor, naglašajoč uvodoma, da je »Gradjanski« prvi klub, ki zastopa Jugoslavijo v tujini in da upa, da jo bo častno zastopal. Nato sta se obe moštvi skupno fotografirali. Sestava moštva: Vrdjuka - Ferderber - Šifer - Golber - Bažant - Rupec - Mešič-Bablić - Perška, Pavlekošić - Zief. Irtija: Pelan - Pretmar - Beltram - Deržaj - Zupančič II. - Hus - Zupančič I. - Zupančič III. - Učak (S. S. K. Sparta kot gost) - Pevalak II. - Vidmar. Vsa igra se je odigravala zelo hitro, mestoma napeto do skrajnosti. Gradjanski preveč kombinira pred golom, medtem ko naši hitro in s sigurnostjo šutirajo na goal. Malo pred koncem prve polovice se posreči Zupančiču, da zabije prvi goal. — V drugem polčasu se Gradjanski trudi, da izravna, ali brez uspeha. Zlasti se je odlikoval Irtir, igralec Zupančič II. srednji krilec. Proti koncu drugega polčasa zabije Učak drugi goal. (Velikanski aplavz publike.) Tekma je kmalu nato končala, do konca napeta. Zvečer je bil v hotelu »Tivoli« prijateljski sestanek. Gradjanski nadaljuje danes svojo pot proti Španiji, kjer igra z glasovitim F. C. Barcelona. Publike okoli 3000.

Glasbeni vestnik.

Romanowski — Kogol. Danes v ponedeljek, 20. t. m. ob 8. uri zvečer soarea ljubljanski komponistov. Dvorna Filharmonična družba. Predprdaja vstopnice in Glasbeni Matici in na večer koncerta pri blaginji.

Muzika Dravske divizijske oblasti prireja vsako nedeljo ob 11. dopoldne javne koncerte pred kazino. Včeraj se je vršil letošnji drugi koncert, ki je imel na vsposredu Wagnerjevega »Rienzijs«, Auberjevega »Nemo iz Portici«, Čizkov venec srbskih narodnih pesmi »Iz Beograda i okolice«, Muhvičev venec jugoslovenskih pesmi l. dr. Orkestrorovo izvajanje pod dirigiranjem g. dr. Jos. Čerina je bilo včeraj prav posebno izvrstno. Godba je imela po svoj takozvani dober dan ter je svirala s veseljem na veselje in uživanje publike. Orkester 46 moč pa je zopet stal sredi prašne ceste namesto v »Zvezdi«. Potrebna paviljona za godbo je vidna z estetskega in prometnega ozira ter se le okoli paviljona lahko razvije promena. Cujemo, da se bavi občinski svet z namero kupiti Krapešov godbeni paviljon ter ga postaviti vendarle na projektirani prostor. To namero pozdravljamo. Nikakor pa se ne strinjamo z namero, da se uvede za javne koncerte splošna vstopnina. Taki javni koncerti so publiki povsod brezplačni, saj imajo namen umetnost popularizirati, prinašati v življenje tudi najubožnejših nekaj lepote. Vstopnina naj bi se uvedla le za sedeža, promena da naj ostane prost. Ljubljana je mrtvo mesto, zato je storiti vse, da se življenje razkrije vsaj ob nedeljah s prirejanjem javnih koncertov.

»Zivljenje in smrt«. Simfonija Rudolfa Zamrzelja, posvečena vstajenju Jugoslavije. Dne 8. decembra m. l. se je izvajala v šmetanovi dvorani Občinskega doma v Pragi prvič Zamrzelova simfonija C-mol (»Mors et vitae«) za solo, zbor, veliki orkester in orgle ob sodelovanju prvih opernih solistov, zbor in orkestra Nar. divadla. Zagrebška »Riječ« poroča, da je bil uspeh kolosalen: »Nas Jugoslovene je silno navdušila in zanesla globoko in profinjena glasba velikega češkega mojstra, ki nam je pripovedovala vso bolost, vse solze, trpljenja, nade, uspehe in vstajenja izmučenega našega naroda. Mnogim so se orosile oči...« Dalje piše: »Zamrzel je postavil spomenik našemu junastvu in zaključuje: »Čuli smo, da bodo v Ljubljani o priliki svečanosti žonitve našega kraja po inlektivni dirigenti dr. Čerina združena muzična ljubljanska društva izvajala Zamrzelovo C-mol simfonijo. Tudi Zagreb bi moral, a tudi Beograd ob žonitvenih svečanstvih s izvedbo te silne, nam posvečene simfonije vrniti mlo za drago velikiemu umetniku, velikiemu našemu prijatelju, g. maestro Zamrzel.« Kakor nam je znano, začne dr. Čerina že vkratkem s skušnjami za to veliko simfonijo ter povabi na sodelovanje ljubljansko pevke in pevce ter glasbenike.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

Drama
Ponedeljek, 20. marca: Prekrasno Sabinka D.
Torek, 20. marca: Zaprto.
Sreda 22. marca: Dramska predstava v opernem gledališču
Četrtek 23. marca: Pohujšanje v dolini šentflorjanski Izven.
Petek 24. marca: Marita E.
Sobota 25. marca: Anatol Izven
Nedelja 26. marca: Hamlet Izven
Opera
Torek, 21. marca: Werther. E.
Sreda 22. marca: Dramska predstava
Zlahtni mešan D.
Četrtek 23. marca: zaprto
Petek 24. marca: Luiza (začetek ob pol 8. uri) C.
Sobota 25. marca: Rigoletto Izven
Nedelja 26. marca: Luiza začetek ob pol 8. uri) Laven

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. marca 1922.

— **Nove volitve v naših avtonomnih mestih.** »Službene Novine« so v soboto 18. t. m. objavile »zakon o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji«. S tem je ta zakon stopil v veljavo. Ker se ta zakon glede ugotovitve izda volitev bistveno razločuje od preje veljavnega občinskega volilnega reda in ker je treba občinske odbore tudi izpolniti glede svoječasno razveljavljenih komunističnih mandatov, je treba računati s tem, da bo vlada v najkrajšem času razpustila v naših avtonomnih mestih in v občinah, ki štejejo nad 10 tisoč prebivalcev, dosedanje občinske svete. Novi zakon določa glede ugotovitve izda volitev v § 34 tole: »V občinah z lastnim statutom in v občinah z 10.000 ali več prebivalci, pripade predvsem polovica za enega zmanjšane števila odbornikov in namestnikov oni kandidati listi, ki je pri volitvah dobila relativno največ glasov. Postanek števila odbornikov in namestnikov se razdeli med vse kandidatne liste z uporabo načel in predpisov §§ 35, 36 in 37.« Občinskemu svetu ljubljanskemu bje torej zadnja ura. Menimo, da za občinskim svetom ne bo v Ljubljani nihče lokal. Po kratki dobi svojega gospodarstva ni storil za občni blagor prav ničesar, pač pa je skušal naprti mestnemu prebivalstvu upravne zmožnosti bremena. Zlasti v zadnjih dveh sejah je sprejel celo vrsto takšnih sklepov, ki so izžvali v vsej ljubljanski javnosti splošno nezadovoljstvo in nevoljo. Ker pa stoji neposredni pred razpustom, smo prepričani, da teh dalekosežnih sklepov vlada ne bo odobrila. V Ljubljani kakor tudi v ostalih avtonomnih mestih, homo terti imeli v nekaj mesecih, ako ne tednih nove volitve. Volilno gibanje je potemtakem pred vrati.

— **Svatbeni dar prezidenta Masaryka** nevesti našega kralja Aleksandra. Iz Prage nam poročajo, da izročil prezident češkoslovaške republike Masaryk nevesti našega kralja Aleksandra kot svatbeni dar velekrasno umetno brušeno češko steklo, katero delo se izvrši po načrtih arhitektov Drahonovskega in Janáka.

— **Boča slovenskega dijaštva na Dunaju.** Slovenska dijaška zadruga na Dunaju, kot gospodarsko društvo slovenskih visokošolcev, smatra za svojo dolžnost opozoriti javnost na bedno življenje svojih članov na Dunaju. To so dijaki višjih semestrov, navežani na tujino, dokler domovina ne proži možnosti dovršiti svoje nauke doma. Mirno so kljubovali vsem neprilicam vedno v nadi na boljše čase. Sila pa jih je privedla do tega, da morajo pretrgati potrepljivi molki. Neznosne denarne težave, splošno pomanjkanje, skrb za bodočost razdira dobro voljo. Od države objavljena centralizacija štipendij ni bila izvedena — razni študijski fondsi so prešli od vlade nalog, naj oni izplačujejo podpore, zelo pozno, vrh tega so nekateri, kakor zdravstveni odsek, s 1. januarjem sploh obustavili vsako izplačevanje podpor, drugi pa izplačujejo zelo nizke zneske. K temu so omejevali mesečni razpisno nasle, kar je razvidno iz tega, da je stala hrana v menzi v počitku šolakega leta 1921—22 70 a. K dnevno, a danes 450 a. K in se nam s 15. marcem obljubila 500 a. K. Vsakemu pa je znano, da je hrana v menzi nezadostna. Računan hleb kruha stane 544 a. K, a do drugega ne govorimo. Silno je a stanovanjem. Srečen dotičnik, ki ima stanovanje že od lanskega leta, plačuje 8—5000 a. K, ali gorje onemti, ki ga je moral letos najeti, 10—18000 a. K. V kratkem času pa se stanarina povzra za 300%. Ali to še ni vse! Koleginja in takse se po sklepu senata s letnim semestrom povzraja za 500%, to je povprečno 50—60.000 a. K na semester bo samo šolnina brez izpitnih taksi, ki bo dosegla skoro isto višino. — **Pred ogromnimi številkami** in nezmožnosti razmerami stoji naše dunajsko dijaštvo in išče izhoda. Kam? V Prago? Domov? Pač! Nekaj jih je že odšlo domov v sredi semestra, nekateri mislijo na Poljsko. — **Doživeli smo** že marsikatero razočaranje, n. pr. na tukajšnjem generalnem konzulatu, ki smo ga prosili, da nam priporoči proročilo na ministrstvo prosvete. Imeli smo žalibog manj uspeha kot tovariši v Pragi. Dobili smo namreč odgovor: »Sta ču Vama je, stro-mak konzul? Ja Vam edino mogu izpostaviti voznu kartu do mariborske policije, koja vas odprati kući i novao za vožnju iztera od vaših.« Slovenska dijaška zadruga žalibog ne more ublažiti bede, ker se sama opira na beraško palico. Ako ne pride pomoč v dolednem času, bo moralo gotovo dvettinji tukajšnjih visokošolcev zapustiti Dunaj, ki bo odprl le ljubljensko »Fortunec«. Slov. dijaška zadruga na Dunaju.

— **Kako skrbi mestni občina za ulice in ceste?** Odkar je zavladala pisana konvencija v mestni hiši, je ljubljanska podobna zaplankani gorski vasi. Preje so mestne ulice in ceste pometali po noči in v najzgodnejših jutranjih urah, danes jih pometajo ob 7., 8. in 9., ko je največ ljudi na cesti in ko se zračijo stanovanja. Oblaki prahu se dvigajo po cestah, prodirajo v občestna stanova-

nja in pokrivajo mimohiteče ljudi z debelimi prašnimi plastmi, da so videti kot minarji. Pometaji delajo iz prašnih mas in smeti ob cestnih robovih kupa, katere potem ob 9. ali 10. z lopatami klado v odprte vozove za smeti. Zopeš se dvigajo v zrak megla prahu, da ne vidiš niti pet korakov predse. Kje je zdravstvena oblast, da ne nastopi proti takemu naravnost škandaloznemu »snaženju« mestnih ulic in cest? In s kakšnim gramozom se posipajo mestne ceste? Človek je v nevarnosti, da si polomi nogo! Čemu je nabavljal prejšnji občinski svet za težke tisočake cestni valjar? Da rjavi v ropotarnici?

— **Mestni stavbeni urad** opozarja, da je nujno treba popraviti stopnice, ki vedejo iz tivolskega parka k mestni hiši na planoti pod gozdom. Stopnice so že male nevarne.

— **Poštni promet v Poljanski dolini.** Pišejo nam: Kako težko je ljudem, ki so oddaljeni od prometnih zvez. Tudi Poljanska dolina je silno oddaljena od železnice. Dosedaj smo imeli še dokaj dobro poštno zvezo med dolino in Škofjo Loko, pred vojno celo dvakratno. Zadnji čas, nekaj mesecev sem, je prevažal pošto iz Škofje Loke proti Žirovam v obratno sebi avto. Ko se je pričela vožnja z avtom, smo je bili iz srca veseli, upajoč, da bomo imeli hitrejšo poštno zvezo, kar je v trgovsko-gospodarskem in prometnem oziru velike važnosti. Na, v tem smo se močno varali. Kakršno imamo zdaj poštno zvezo, je pod vsa kritiko. Mesto da bi dobili pošto že v celni dolini ob cesti dopoldne kot prej, jo dobimo šele zvečer, nekateri dneve kakor ob nedeljah, ko se ne uraduje dopoldne, šele potem v ponedeljek. Pisma, ki so preje redno prihajali od tu v Ljubljano v enem dnevu, rabijo zdaj najmanj dva dni, če ne še več. Prav tako je obratno. Poštne ravnatelstvo pač ni bilo o stvari dobro poučeno, ker drugače bi gotovo ne bilo dovolilo le par osebam na ljubo, da se poštni promet tako omeji. Tu pride celota v poštev, ne pa posamezna družba, tudi avtomobilna ne. Ta naj skrbi, da se bo redno vozilo in osebni promet ji ne izstane. Poštne ravnatelstvo pozivamo, da vzpostavi zopet staro poštno zvezo. Upamo, da besede ne zadenejo gluhih ušes.

— **Z Breznice na Gorenjskem.** V naši 1500 duš brošči kmetijski občini smo ustanovili svojo lastno podružnico Jugoslovenske Matice. Domači g. nadučitelj je sklical na dan 11. t. m. za to vneto rodoljube in rodoljubinke na sestanek, kjer se je ustanovila podružnica. Vpisalo se je v podružnico takol 26 članov ter nabralo poleg članarine 708 K prostovoljnih darov. Danes šteje podružnica že 50 članov. V odbor so voljeni: Josip Azman, predsednik, Fr. Papler, podpredsednik, Poldi Jegličeva, tajnica, Ivanka Poderžajeva, blagajničarka. Odborniki: Ivan Možina, Jožef Pogačar, Ivo Svetina. Delegatinja: Marija Legatova. Podružnici želimo veliko uspeha.

— **Omožene učiteljice in njih plača.** Prejeli smo in prebrčujemo: Mnogo učiteljice, ki so poročene z državnimi uradniki, so bile primorane radi pičlih dohodkov svojih mož stopiti zopet v učiteljsko službo. Človek bi mislil, da bo vlada hvaležna in plačala te učiteljice kakor gre, po staležu, ali ne! Ravno zato, ker ima moža državnega uradnika s takim pičlim plačom, se taka učiteljica ne plača polno, ampak — na polovico, kakor da je njeno delo nasproti samskim učiteljem na pol manj vredno. Dobe je polovične doklade, ali pa sploh ne. To je očividna krivica, ki naj bi se popravila čim prej. Učiteljica z dežele.

— **Smrtna kosa.** V Brezici je umrla ga. Marija Filipič roj. Šlander; v Mariboru je umrl 19letni visokošolček Feder, sin g. odvjetnika dr. Frana Rosine; v Ljubljani je umrla vdova poštnega ravnatelja ga. Marija Štrukelj roj. Pesjak; v Crnomlju pa ga. Jospina Lackner roj. Lackner, vdova hotelirja in veleposestnika. Blag jim spomin!

— **Preklo omejitve sprejema bolnikov.** Vsled odloka zdravstvenega odskaza za Slovenijo v Ljubljani je zopet uveden normalen sprejem bolnikov v javnih bolnišnicah.

— **Nesreča in neizgode.** (Nesreča v rudniku.) Pri delu v rovu je rudarju Stefanu Štruklju padel v kočevskem rudniku kamen na levo nogo in mu jo popolnoma zdrobil. — (Čudna nesreča.) Dijač Miroslav Šega se je igral z vrbovo mačico in si jo vtikal v nos. Enkrat pa si jo je porinil pregloboko v nos in so mu jo morali v bolnišnici operacijskim potom odstraniti, ker z umetnim kihanjem tega ni mogel. — (Razne nesreče.) Posestnik iz Topola pri Medvodah Janez Dobnikar je spravil iz gozda hlobo. Hlobo pa ga je ob drugo drevo tako pritiskal, da mu je zmečkal desno nogo. (Dobra hčerka.) Beti Svetic, hči hišnika na Sv. Petra nasipu, se je prepirala s svojim očetom in je v skrajni jezi pograbila za kozarec ter ga očetu z vso močjo vrgla v levo oko. Kozarec se je razbil, oče pa je moral iskati zdravniške pomoči v bolnišnici.

— **Mlad konservatorist** stanuje pri očetu v Mariboru, ki bi pa iz študijskih vzrokov moral prebivati v Ljubljani, prosti, ako bi se našla družina, ki bi mu nudila stanovanje in eventualno tudi hrano, za kar bi v odmenio izdatno počeval klavir. Omeneni je že študiral na tržaškem in praškem konservatoriju, od koder pa se je radi ondotnih neznosnih razmer moral vrniti ter je sedaj vpisan na konservatorij »Glasbene Matice« v Ljubljani. Cenjene ponudbe na uredništvo tega lista.

— **Faizilicirane potne knjižice** je imel Josipina Antonovič, pristana Tržačanka

po rodu, potom katerih se je večkrat vrtotala v Ljubljano in tukaj veržila. Proti vložitvi kavic 20.000 K je bila včeraj izpuščena iz zaporov deželnega sodišča.

— **Pokušen vlom.** V trdko Josipa Petelinca na Sv. Petra nasipu je skušal danes ponoči neznan tat vlomiti. Službojoči stražnik je slišal ropot in tekel na lice mesta. Vlomilec pa je med tem časom pobegnil v temo.

— **Velik vlom v Klečah.** V stanovanje posestnika Tekovca v Klečah je bilo v noči 10. marca vlomljeno in odneseno perila, obleke in raznih dragocenosti v vrednosti 20.000 K. Storiteli so izgubili bres sledu.

— **Tatvina slatinne.** Na kolodvoru je bil trdko »Emerico Barbini« iz Trsta ukraden zaboj sardin, vreden 3000 K. — Polkovniku Stefanu Ilču v Beogradu je bilo ukraden briliantov in slatinne v vrednosti 200.000 K.

— **Kam izginejo jalka?** Policija v Mariboru je prišla tri prekupčevalce jalk, ki so pokupili večjo množino jale in jih hoteli izvoziti preko Pragerskega. Jalka so bila zaplenjena, prekupčevalci pa so romali v zapor.

— **Najdeno truplo.** V Ptuj so potegnili iz Drave moško truplo, o katerem se je mislilo, da je pogrešan uradnik Anton Perko iz Kranja. Potom listin, ki jih je imel utopljen pri sebi, se je konstatiralo, da je mrtvec bil natak Ivan Rajhar, ki je bil zaposlen v pivovarni Götz v Mariboru, od koder je dne 2. januarja neznanokam izginil.

Kultura.

— **Sentjakovski gledališki oder** v Ljubljani, Florjanska ulica 27, l. V sredo, 22. marca ob 8. zvečer Rovetova drama »Ne-pošten«. Predprodaja vstopnic v sentjakovski knjižnici v torek in sredo ob 5. do 7.

— **Iz gledališke pisarne.** V soboto, 15. t. m. se vrši v dramskem gledališču premijera Schnitzlerjevega »Anatola«. »Anatol« je ciklus enodejank, kjer nastopa Anatol kot glavna oseba. Dunajski avtor Artur Schnitzler je ljubljanskemu občinstvu znan s svojo dramo »Ljubimkanje«, ki je bila že večkrat na repertoarju tukajšnjega gledališča. Ne navadno senzično vzbuja v zadnjem času njegovo delo »Reigen«, katerega uprizorjanje je bilo svojčas policijsko prepovedano. Ciklus »Anatol« sestoji iz sedmih enodejank, od katerih uprizori dramsko gledališče tri, in sicer: »Epizoda«, »Razhodnje« in »Jutro pred poroko«.

Društvene vesti.

— **Slovensko zdravniško društvo** v Ljubljani. Dne 23. t. m. ob 6. pop. se vrši sestanek Slovenskega zdravniškega društva na dermatologičnem oddelku splošne bolnice z dnevnim redom: 1.) Poročilo predsednika; 2.) Doneski k terapiji Syphilis s Salvarsanom iz oddelka prim. dr. Gregorčiča, predava aelst. dr. Virant; 3. Slučajnosti.

— **Društvo vpočlenih javnih nameštencev** za Slovenijo v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 23. t. m. ob 7. zvečer v gostilni pri »Mraku« na Rinski cesti.

— **Železničarsko pevsko društvo »Drava«.** Dne 13. marca je prevzelo narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava« v Mariboru ves godbeni inventar bivše delavniške godbe (Südbahn-Werstättenkapelle), s katerim dnevom je prenehalo delovanje tega društva. Podpisano društvo je ustanovilo istočasno lastno godbo na pihala in lok, katere je cenjenemu občinstvu na razpolago. Reflektanti na godbo naj pošljejo tozadnje prošnje na sledeči naslov: Predsedništvo »Drava«, A. Lukačič, koroski kolodvor, Maribor.

— **Zadruga krojačev** vabi svoje člane na sestanek, ki se vrši dne 22. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji »Zlatorog« v sadih mezdne gibanja pomočnikov.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 20. marca.** Današnja borza. Devize: Curih —, 59.—, Paris —, 28.—, London 1960.—, 1370.50, Berlin 125.—, 130.—, Dunaj 4.80, 5.10, Praga 600.—, 614.—, Trst 16.10, 16.45, Newyork —, 800.— (čak). Budimpešta 48.—, —, Valute: dolar 290.—, 295.—.

Darila.

— **Za »Društvo Sv. Cirila in Metoda«** v počaščenje spomina g. dr. Josipa Červene ga darovala Milka in Ivan znesek 400 K.

— **Darila.** V počaščenje spomina dr. Josipa Červene ga darujeta za »Otroški dom kraljice Marije« rodbina Knežova 100 K in Karla Modičeva 100 kron.

— **Za naše akademike** na Češkem je nabrala demokratska starejšinska organizacija v Mariboru svoto 15.150 K. Naj bi našla mnogo posnemalcev!

— **Listnica uredništva.** G. dr. Fr. Goestli v Ljubljani. Na Vašo željo Vam radi volje potrjujemo, da niste pisali in tudi niste v zvezi s članom »Klerikalne Metode« v našem listu s dne 16. t. m. Ugotavljamo, da ste vse, kar ste pisali za naš list, vsikdar podpisali s svojim imenom. Uredništvo. G. A. J. v C. O. »Nemško-jugoslovensko društvo« v Frankfurtu, ne v Berlinu smo pisali že opetovano, o »Jugoslov. pesniškem večerju« pa že meseca novembra preteklega leta. Napadi na H. Wendla, ki ga poznamo ne samo iz njegovega zaslužnega javnega delovanja, marveč tudi osebnost, se nam sde skrajno krivični in zato tudi vse obsoje vredni. Uredništvo.

Najnovejša poročila.

SESTANEK MINISTRSKIH PREDSEDNIKOV MALE ANTANTE V LJUBLJANI.

— **Beograd, 20. marca.** (Izv.) *Kakor izve vaš dopisnik iz zanesljivega vira, so pričela med vladami male antante pogajanja za sestaneke ministrskih predsednikov in zunanjih ministrov male antante in Poljske, ki*

se ima vršiti v Ljubljani pred pričetkom genovske konference. Pogajanja še niso končno zaključena, je pa pričakovati, da se tekom treh dni končajo in doseže sporazum glede programa.

NARODNA SKUPŠČINA IN MORATORIJ TRGOVSKIH PLAČIL.

— **Beograd, 20. marca.** (Izv.) Za danes ob 16. je sklicana plenarna seja narodne skupščine. Kot prva točka dnevnega reda je razprava o odgovorih plačil trgovcev v inozemstvo. Za to razpravo vlada veliko zanimanje in izid razprave pričakujejo tako politični, kakor tudi finančni krogi s splošno napetostjo. Tekom včerajšnjega dneva sta o tem zakonu konferirala ministrski predsednik g. Nikola Pašić minister financ dr. Kosta Kumanudi. Ministrski predsednik je pojasnil finančnemu ministru staljšče radikalnega kluba, ki je svoječasnno že odklonil ta zakon. Dr. Kumanudi pa je naslajal finančno

stran tega zakona in njeza potrebo. V svrhu, da se situacija razjasni, je za danes ob 9. dopoldne sklicana seja radikalnega kluba, kjer nade odločitve glede vrašanja moratorija. Demokratski klub je imel včeraj selo glavnega odbora, na kateri je razpravljajal o zakonu glede moratorija.

— **Beograd, 20. marca.** (Izv.) Za danes ob 3. popoldne je sklicana konferenca klubovih načelnikov, da razmotrivajo vrašanje sprejetja zakona o odzoditvi plačil trgovcev v inozemstvu. Na konferenci se tudi določa dnevni red bodočih plenarnih sej narodne skupščine.

ZAUPTICA RIMSKEGA PARLAMENTA VLADI.

— **Rim, 20. marca.** (Izv.) Na sobotni seji je rimski parlament glasoval o vladnem programu in izrekel tako glede notranje in zunanje, kakor tudi finančne in gospodarske politike.

ke babinetu De Facta zaupnico. Za zaupnico je od 365 navzočih poslancev glasovalo 275 poslancev, proti pa 89, eden se je odstranil.

D' ANNUNZIJEVA POSLANICA.

SKLICANJE KONSTITUANTE.

— **Reka, 19. marca.** (Izv.) Vojaški svet je sklical snodi na Mestni trg la-gijonarije, katerim je poročnik Viola poročal D' Annunzijsvo poslanico, ki sta jo prinesla iz Gardone dva reška legijonarja, ki sta bila šla k D' Annunzijsu po naveste, kraj storiti v sedanji krizi na Reki. Spomenica je precej dolga, polna D' Annunzijskih fraz in navdušenja legijonarjev za vstopanje v borbi. Živi bog je z legijonarji, oni se vidijo in kličejo zvezdo iz noči v Ronkih. Kdo je proti nam? ponosno vprašuje D' Annunzio. »Škamota vseh uramot je za nas rapalliska pogodba, ki ni bila sklenjena med narodom in narodom, marveč med preostalimi iz Adide in preostalimi s Krfa. Ali Italija, stisnjena, ematra to pogodbo kot zakon Domovine, kot trd zakon, ki ga treba prepeti. Bratska kri ni zadoščala, da bi jo izbrisala, in ne zadošča. Treba trpeti, trpeti ta zakon in čakati. Vojaški svet naj se potruži z vso svojo močjo, da vopostavi na italijanski Reki (Fiume d' Italia) mir in delo. In kadar

se vopostavi mir, naj deluje za sestavo vlade, čisto reške. Sedaj reška vlada ne more biti drugačna nego dvakrat italijanska. In potem dobi a strani Italije to, kar pričakuje že predolgo časa. Tako in nič drugače se more danes nadaljevati ono delo ozdravljenja, ki so je pričelo a pohodom iz Ronkov za pravico in svobodo.

Poročnik Viola je na to naglašal, da prevzema vojaški svet nase vso odgovornost za vopostavitev mira in dela, poslušan misli svojega poveljnika. Meščani naj premagajo personalizmo in nezaupanje pa naj mislijo na bodočnost.

Autonomnaška stranka je imela dolgo povesetovanje. Jeckel je izrekel na dotična vprašanja, da je upati na popuettive in sporazum. Najodpornjeji med avtonomeži so poklicani k zastopniku Italije. Konstituanta bo sklicana najbrže še jutri ali pojutrišnjem. Za predsednika reške vlade bo najbrže izbran dr. Jeckel.

ODLIKOVANJA S FRANCOSKIM REDOM ČASTNE LEGIJE.

— **Beograd, 20. marca.** (Izv.) Predsednik francoske republike Millerand je odlikoval z redom častne legije zunanega ministra dr. Momčila Ninčiča, predsednika skupščine dr. Ivana Ribarja in pokrajinskega namestnika za Slovenijo Ivana Hribarja. Francoski poslanik na našem dvoru g. Simons izročil v četrtek, 23. t. m. na svečan način redove odlikovancem. Pri tej priliki priredi gala-obeđ.

SVEČANA AVDIJENCA DIPLOMATOV.

— **Beograd, 20. marca.** (Izv.) Včeraj ob 11. dopoldne so bili sprejeti v svečani avdijenca romunski poslanik g. Emendi, nemški poslanik g. von Keller in bolgarski poslanik g. Todorov. Nj. Vel. kralju so izročili kreditivna pisma.

VPRAŠANJE ZDRAVILIŠČA ROGAŠKE SLATINE IN DOBRNE.

— **Beograd, 20. marca.** (Izv.) V sednjem času so razširjene vesti, da namerava država izročiti zdravilišči v Rogoški Slatini in Dobrni privatnim osebam v eksploatacijo. Baje je že uvedena akcija v toj smeri. Na centralno vlado prihajajo protesti radi prodaje. Pokrajinski namestnik za Slovenijo g. Ivan Hribar je merodajne kroge informiral o stanju zdravilišč. Vaš dopisnik doznava, da nikakor ne obstoja namen centralne vlade prodati zdravilišča. Pri centralni vladi je uvedena akcija, ki stremi za tem, da prevzame administracijo obeh zdravilišč mariborska oblast, ki bo v politično-administrativnem oziru naslednica nekdanje štajerske, lastnice obeh zdravilišč.

DEMENTI BEOGRADSKJE VLADE.

— **Beograd, 20. marca.** (Izv.) Nekateri inozemski listi so po italijanskih virih priobčili vest, da je povodom zadnjih dogodkov v Albaniji jugoslovenska vlada s orožjem in živili podpirala čete Ahmed bega, kateremu so je posredilo udušiti upor. Te vesti se uradoma najodločneje demantirajo in so popolnoma neresnične. Mednarodna anketa komisija Zveze narodov in razmejitvena komisija poslaniške konference v Parizu lahko povsem točno poročata o dogodkih v Albaniji in je upati, da je to že storjeno na merodajnem mestu.

AMERIŠKO POSOJILO ČEŠKOSLOVASKI.

— **Praga, 20. marca.** (Izv.) Zednjene Ameriške Države so Češkoslovaški republik ponudile kredit v znesku 25 milijonov dolarjev. Kreditno ponudbo pa so došlele tudi iz Švice in inozemake.

PROTEST ČEŠKOSLOVAŠKIH SOCIJALISOV PROTI RUSIJ.

— **Praga, 20. marca.** (Izv.) Z ozirom na poročila, da je sovjetska vlada v Moskvi izposlovala smrtno obsodbo 47 revolucionarnih socijalistov, obtoženih zarote proti Ljenu in Trockemu, je izvrševalni odbor češkoslovaške socialne demokracije naslovil na ministrskega predsednika dr. Beneša protestno pismo, v katerem za češkoslovaški socijalni demokratie opozarjajo na ta tendenciozno, od moskovske vlade inocenirani proces. Postopanje moskovsko vlade mora izzvati splošno ogorčenje vseh delavskih mas. Izvršilni odbor poziva ministrskega predsednika, da v najkrajšem času intervenira diplomatičnim potom v Moskvi in izposluje, da se oproste stari boritelji socializma proti carističnemu romu. Izvršilni odbor socijalnodemokratske stranke upa, da intervencija ne ostane brezuspešna.

DUNAJSKI MONARHISTI ZA KARLA HABSBURGA.

— **Dunaj, 20. marca.** (Izvirno.) Pod vodstvom Hohenzgerga se je včeraj zglašila deputacija avstrijskih monarhistov na angleškem poslanstvu. Ker je bil poslanik odsoten, je deputacijo sprejel legacijski tajnik. Deputacija je poslanstvu predložila obširno spomenico o kritičnem stančnem položaju Karla Habsburga. V spomenici naprošajo avstrijski monarhisti za intervencijo Anglije v korist Karlu Habsburgu in se obračajo tudi na pomoč do angleške kraljevske dvojice. Spomenica tudi obširno opisuje bedno stanje Karlove rodbine na Madeiri. Legacijski tajnik je deputaciji dalje izjavil, da vrašanje vzdrževalnine sedaj razmotriva poslaniška konferenca v Parizu in da je v kratkem pričakovati definitivne odločitve. Deputacija je pristavila, da je dolžnost vesele skrbeti za internirane Karla Habsburga, ker so ga pregnali z Madžarske. Pred poslanstvom se je zbralo večje število dunajskih monarhistov, ki so ki so skušali prirediti male monarhistične demonstracije in manifestirati za Karla Habsburga.

GRŠKI KABINET GUNARIS.

— **Atene, 20. marca.** (Izvirno.) Kabinet Gunaris je dobil v parlamentu zaupnico s 164 proti 86 glasovom.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podražaj.

Brizgalnico

(Sprizgumbe) kupim za rabljeno ali novo, za pogon za par moč, prirejeno za propulzije vseh vrst. Ako mogoče tudi ravn. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1981

Na stanovanje

se aprjema 2 gospodini ali 2 gospoda. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1977

Iščem udeležbo

300-400 000 kron pri trgovini z lesom ali deželni pridatki. Ponudbe: A B 1979 na upravo Slov. Nar. 1979.

Spretno kontoristinja

in 2 prodajalci, zmožni hrvaškega in nemškega jezika v besedi in pisavi, sprejme konfekcijska trgovina v Zagrebu. Naslov pri upravi Sl. Nar. 1975

Proda se ugodna dvonadstropna hiša

v središčni mesta, poleg hiše tudi parcela. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1974

Sobo

ne meblirano hiše dr. Pavel V. Brožnik, profesor drž. realke. 1985

Spreten mizar

isče službe privatno, v tovarni ali kakšnem večjem podjetju, kjer bi bilo primerno stanovanje v hiši. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Mlad mizar/1976“. 1976

Prodaja se v mestu na Stajerskem gostilna in mesarija

poleg gostilniški in zelenjadni vrt. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 1988

Starina:

Omara za obleko, sekretarji, taberna-keljni, garniture, komode, skrinje, pisalne mize itd. se nujno kupijo za opravo graščine. Dopolni na Julij pl. Silber-nagi-Huebmarschhofen, Zagreb, Ilica 131 a. 1986

Gospodična

z večletno prakso, išče mesto v trgovini s kirurškimi instrumenti. Gre tudi kot instrumentarka v sanatorij ali k zdravniku. Naslov pove uprava Slo-ven. Naroda. 1994

Prodajam

zbirke propagandnega materiala o ko-roškem plebiscitu (ca. 700 komadov). Ponudbe z natančno navedbo glede na-kupa materiala pod „Zbirka“ na anončni zavod Drago Beseljak & drug, Ljub-ljana, Sodna ulica 5. 1901

Pianino

Ilep, črne barve, seradi pomanjkanja, pro-atora prodaj. Cena 45.000 K. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1993

Zastopstva

samo velike zavarovalne družbe za Slo-venijo išče dobro vpeljan gospod, zmožen v razpredelih zveze po celi Slo-veniji. Ponudbe pod „Zastopstva“ na an. zav. Drago Beseljak & drug, Ljub-ljana, Sodna ulica 5. 1992

Iščem službe strojnika;

imam večletno prakso ter sem dovršil strojniško šolo, zmožen tudi električnega dela. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Praksa/1983“. 1983

Žična mreža

se dobiva v vsaki množini različne vrste za ograje pri A. Kramžar, ključav-ničarstvo, Št. Vid nad Ljubljano. 1982

Kontoristinja

event. tudi začetnica, ki je absolvirala tečaj z izvršnim uspehom, sprejme tvojniško podjetje v Ljubljani. Lastnoročno pisane ponudbe pod „In-dustrija 120-1998“ na upravo Sloven. Naroda. 1998

Avto

dvosedežni v najboljšem stanju in z no-vo pnevmatikami se ceno prodaj. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1997

Ženitna ponudba.

Trgovca z lesom s sred. šol. naobrazbo rez. častnik, želi znanja v svrhu ženitve z gospodično ali vdovo s primernim premoženjem. Resne ponudbe s sliko do 15. aprila pod „Lena bodočnost“ 1900 na upr. Slov. Nar. Močnost za-jamčena. 1900

Elegantno damsko sedlo

s prednjo opremo in oglavjem, črna la-halna obleka velikost II in klobuk, po-letna lahna jopica, lahna biča s sre-brnim ročajem, vse skoraj novo, se pro-da kompletno za 2500 Din. Ponudbe pod „Zagreb“ poste restante Maribor. 1872

Sprejme se

starejša oseba, osiroma deklica k otrokom. Naslov pove upr. Sl. Nar. 1906

Rudarski poslovodja

(obersteiger) želi stopiti v službo ali prevzeti delo v akord. Rojen 1886, ožen-jen. Sem več vraga rudarskega dela in imam dobro pričevila. Ferišek Ste-fan, klobučar u Martinu, Zlatar, Hr-vatska. 1783

Bukove, smrekove in hrastove hlode

kupuje v vsaki množini po naj-višjih dnevnih cenah Ivan Biška, tovarna parketov in parna žaga Ljubljana, Metelkova ul. 4. 1870

Prazna soba

primerna za krojaško obrt, v središčni me-sti, se išče na takoj ali s 1. aprillom Najemnina postranska stvar. Ponudbe pod „Krojač 1884“ na upravo Sloven. Naroda. 1884

„Adria“

vanilin sladkor, pecivni prašek je naj-boljši in domači izdelek. Dobi se povsod. Adria-Tes, zahtan v zavitihi in odprt. F. Šibenik, Ljubljana, Gosposka ul. šte. 16. 1775

Lesni strokovnjak išče mesto kot poslovodja ali zastopnik.

Ponudbe na: Ekonom 27 na Gorenjskem, Trzin. 1815

Pozor!

Suho prekajeno svinjsko meso vsake vrste in vsako množino a K 70 — 80 prodaja

FRAN ROŠKAR,

trgovina z mesnim blagom, 1889 Ljubljana, Karlovska cesta št. 14.

Iščem boljšo devojko

za vse hišne posle. ki zna kuhati, k obitelji 3 oseb. Nastop takoj, plača 500 K Mila V. Radanović, Osijek, Zmaj Jovina ulica 2. 1910

Proda se hiša

in pripadajoče polje ter travniki v Vošeh št. 2, občina Lancovo pri Radovljici. Ponudbe na naslov: Matilda Knežević, Split, Pinarška ulica br. 13/a. 1914

Velikonočne razglednice

kakor tudi vse druge vrste raz-glednic kupite na debelo in dro-bno najceneje pri

L. Pevalek, Ljubljana, Židovska ulica 4. 1667

KUVERTE

trgovske ura-dne in razne druge velikosti, dalje raznovrstne avin-čnike, peresa na debelo in drobno kunita najceneje pri

L. PEVALEK, Ljubljana, Židovska ulica 4. 1669

Papir

trgovski, kance-lijski, 3 zvezdni konceptni, stroje-pisni itd. kakor tudi papir v mapah in škatljah, velika izbira na de-belo in drobno, najceneje pri

L. PEVALEK, Ljubljana, Židovska ulica 4. 1668

Za kompanjona

bi rad pristopil dobrodojemu trgo-vskemu podjetju. Resne ponudbe pod „Amerikanec/1812“ na upr. Sl. Nar.1812

Ženitna ponudba.

Inteligenten, značen in podjeten gosp. simpatične zunanosti, samega stanu, star 36 let, veleposesnik in tovarnar, želi znanja v svrhu ženitve z izobra-ženo in simpatično gospo s primernim premoženjem. Le resne ponudbe pod „Solčnen dan/1917“ na upr. Slov. Nar. Tajnost zjamčena. 1917

Industrijsko podjetje išče valed povečanja

družabnike.

Ponudbe se prosijo pod „Delničarji/1936“ na upr. Slov. Nar. 1936

Sprejme se

spretna prodajalca papirne stro-ke. Ponudbe pod št. 7-1919“ na upr Slov. Naroda. 1919

Proda se

Rotacijska črpalka (Rotations-pumpe) 25.000 litrov na uro delavne zmožnosti, še jako malo rabljena se proda. Naslov v upravništva Slovenskega Naroda. 1959

Notarskega kandidata

odnosno absolviranega jurista ki se hoče posvetiti notarijatu, sprejme notar Hudovernik v Ljubljani. 1972

Bančni uradnik

išče nemeblirano mesečno sobo za prvi maj. Ponudbe pod „Maj 22-1947“ na upravo Slov. Naroda. 1947

Staro železo

kupuje po najvišjih cenah centralna nakupovalnica starega železa v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1. 1859

Srajce

športne iz finega celirja, lastnega izdel-ka, dobavlja po zmernih cenah A. Sin-gor, Ljubljana, Gradšče 7. Veča se ročila se izvršujejo v najkrajšem času.

Iščem majhen lokal ali stanovanje

v središčni mesta v Kranju. Ponudbe pod „Damski salon/1900“ na uprav. Slov. Naroda. 1990

Iščem potnika

za vinsko trgovino ki ima že kabl po-sel kot potnik. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1989

Gozdar

isče službe; tudi kot lesni manipulant, akta-džan ali vodja vožje žago ali temu pri-mejno. Je 20 let sta, skladen, dober poznavalec lesa, zmožen kavlje. Na stop po dogovoru. Ponudbe pod „Salno mesto/1945“ na upr. Slov. Naroda. 1994

stenografinja in strojepiska

se išče za takojšen nastop za Baukhaus Leo Lederer, Sem-ber, (Saska). 1953

Dr. Pavel Avramović

se je preselil s Starega trga 30. v Frančiškansko ulico št. 10. I. nadstropje nad lekarno Piccoli in tam redno ordinira od 9 — 11 dopoldne in od 2 — 4 popoldne. 1932

AVTODELAVNICA

se odpre s 1. aprilom

v Veliki Kaniži s podružnico v Reki, Corso št. 26

Sprejemajo se v popravilo vsakovrstni stroji.

VIKTOR MARAN.

Objava.

Peti redni občni zbor Slovenske eskomptne banke v Ljubljani, kateri je bil sklican na 23. marca 1922 ob 11 uri v bančnih prostorih v Ljubljani, Selennurgova ulica št. 11. z v tem oglasu določenim dnevnim redom in objavljenem v Slovenskem Narodu št. 55. z dne 8. marca t. l.

se prekliče in preloži na kasnejši čas,

ki bo pravočasno objavljen.

Ljubljana, dne 19. marca 1922.

Upravni svet Slovenske eskomptne banke v Ljubljani.

Jean B. Pollak t. č. predsednik.

Karl Kauschegg t. č. podpredsednik.

Menjalnica

v Prešernovi ulici šte. 44/46

prodaja in kupuje vse vrste

valut

po najugodnejših cenah.

Reicher & Turk.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Pozor!

Štiri milijone kron

zadane v najsrečnejšem slučaju igralec v III. kole državnih razredne loterije. Zrebanje se vrši v IV. razredu 4. in 5. aprila t. l.

Srečka stane cela K 192.-, polovična K 96.-, četrtinka K 48.- in osminka K 24.-, za one, ki so že igrali v prejšnjih razredih. Novi igralci morajo plačati srečke tudi za vse tri razrede nazaj.

Naročniki, katerim se po pošiljajo srečke po pošti, naj pošljejo zraven še K 8.- za poštnino in stroške.

Naročila se sprejemajo še do 1. aprila t. l.

Srečke ima na razpolago

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani.

Dunajska c. 38/1.

Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.

+

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretržno vest, da je naša srčno ljubljena, dobra soproga, mati, sestra I. t. d. gospa

Marija Filipič roj. Šlander

po dolgi mučni bolezni dne 17. marca 1922. izdihnila svojo bla-go dušo.

Bežice, 18. marca 1922.

Rodbine: Filipič - Šlander - Ivanšč.

+

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, pretrsaljivo vest, da je naša nad vse ljubljena mamica, odnosno sestra, teta in sestrična gospa

Marija Štrukelj roj. Pesijak

vdova poštnega ravnatelja

včeraj ob pol 14. uri previdena s talazili sv. vere, po daljšem mučnem bolehanju izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek dne 21. t. m. ob 1/2 16 uri iz hiše žalosti, Poljanski nasip 10 na pokopališče k sv. Križu, kjer se položi v rodbinsko grobnico.

Zadušne maše se bodo služile v cerkvi sv. Petra.

Bodi ji blag spomin.

V Ljubljani, dne 20. marca 1922.

Žalujoče hčere in sin.

+

V imenu svoje obitelji naznanjam vsem sorodni-kom, prijateljem in znancem, da nas je 19. t. m. zve-čer ob 1/2 9. po dolgotrajni in mučni bolezni, star 19 let, za vedno zapustil naš ljubi fant

FEDOR

visokošolec.

Pogrebni obred se bode vršil dne 21. marca t. l. ob 4. popoldne od mrtvašnice na starem mestnem pokopališču do rodbinske grobnice, kamor se bode truplo pokojnikovo položilo k večnemu počitku.

V Mariboru, dne 20. marca 1922.

Dr. Fran Rosina, odvetnik.

+

Naznanjamo tužno vest vsem prijateljem in znan-cem, da je naša nadvse ljubca mati ozir. stara mati, gospa

Josipina Lackner, roj. Lackner

vdova hotelirja in veleposesnika v Ormožju,

danes, dne 18. marca v starosti 66 let, previdena s sv. zakramenti, po dolgi in mučni bolezni, ob 11. uri mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v ponedeljek dne 20. marca ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti na pokopališče.

Ormož, dne 18. marca 1922.

Rodbina Lackner.